

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи скорочення поточних витрат (на прикладі ТОВ
«Одеська паляниця»»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 4 курсу факультету ФЕУП
Ісмаїлова Лейла Ілгар кизи
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Літвінова Вікторія Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає у тому, що у витрат підприємства велика роль у формуванні прибутку та вони істотно впливають на фінансові результати. Особливо актуальною проблема управління поточними витратами є для вітчизняних підприємств, які нині перебувають на етапі пошуку раціональних організаційних форм і методів менеджменту з урахуванням міжнародних вимог і правил. На підприємстві повинні формувати систему управління витратами, опрацювати методичну базу планування, обліку витрат, калькулювання продукції, обґрунтовувати заходи щодо раціонального використання ресурсів та їх економії.

Мета роботи – дослідження теоретичних аспектів поточних витрат підприємства та пошук шляхів, за допомогою яких їх можна зменшити.

Завдання дослідження:

- визначити сутність поточних витрат підприємства;
- розглянути склад і класифікацію поточних витрат;
- дослідити напрями скорочення поточних витрат;
- охарактеризувати економічну діяльність ТОВ «Одеська паляниця»;
- визначити фінансовий стан підприємства;
- проаналізувати ефективність управління поточними витратами на ТОВ «Одеська паляниця»;
- визначити шляхи скорочення поточних витрат на підприємстві;
- навести способи зменшення поточних витрат на досліджуваному підприємстві.

Об'єкт дослідження – ТОВ «Одеська паляниця».

Предмет дослідження – питання, які є пов'язаними з сутністю аналізу поточних витрат підприємства.

Методи дослідження: монографічний метод дослідження наявних інформаційних і літературних джерел, наукових праць, методи фінансового аналізу: розрахунок і оцінка фінансових коефіцієнтів; статистико-аналітичні методи і прийоми: зведення і угруповання статистичних даних; аналіз рядів динаміки; сучасні методи управління поточними витратами підприємства.

Інформаційна база дослідження: дані бухгалтерської і фінансової звітності підприємства, інформація з періодичних видань, монографії, наукові статті і підручники вітчизняних і зарубіжних фахівців у області витрат підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (53 найменування). Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 59 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 2 рисунки і 6 формул.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади поточних витрат підприємства» розглянуто сутність поточних витрат підприємства, склад та види поточних витрат і напрями їх скорочення.

У другому розділі «Аналіз поточних витрат підприємства ТОВ «Одеська паляниця»» проаналізовано основні техніко-економічні показники діяльності підприємства, його фінансовий стан та проведено аналіз ефективності управління поточними витратами.

У третьому розділі «Шляхи скорочення поточних витрат ТОВ «Одеська паляниця»» виділено основні проблеми підприємства і запропоновано способи скорочення витрат за рахунок зменшення матеріальних витрат та витрат на оплату праці.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У роботі досліджено поточні витрати, тобто витрати, пов'язані з реалізацією і виробництвом продукції. Вони займають найбільшу питому вагу у всіх витратах підприємства і містять витрати з використання в процесі виробництва продукції, сировини і матеріалів, палива і енергії, основних виробничих фондів, комплектуючих виробів, оплати праці тощо. Поточні витрати повертаються підприємству після завершення циклу виробництва і реалізації продукції в складі виручки від реалізації продукції.

2. Визначено, що поточні витрати підприємства можна класифікувати за різними ознаками – за економічними елементами; за місцем виникнення витрат; за участю у процесі виробництва тощо. Класифікація витрат потрібна для визначення вартості продукції та відповідно для ціноутворення, а також для визначення собівартості продукції.

3. Виявлено основні способи зниження поточних витрат – скорочення витрат на оплату праці, на сировину і матеріали, скорочення накладних і виробничих витрат, амортизаційних відрахувань тощо. Також важливим етапом на шляху зниження собівартості продукції є виявлення резервів, як поточних, так і внутрішньовиробничих, що має спиратися на вивчення технологічного та організаційного рівня виробництва. Головним показником рівня витрат є витрати на 1 грн. товарної продукції.

4. В процесі дослідження діяльності ТОВ «Одеська паляниця», що є одним із лідерів з виробництва хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання в Одеській області, було встановлено, що показники ефективності виробництва мають тільки позитивну тенденцію (з 2019 року обсяг виробленої і реалізованої продукції збільшився на 220 т, загальна рентабельність продукції збільшилась на 10%, а рентабельність продажів збільшилась на 7%). Аналіз стану основних засобів показує, що підприємство оновлює ОЗ (середньорічна вартість основних фондів збільшилась на 22,37%), рівень зносу у 2021 році склав 25,6%. Фондо- та матеріаловіддачі у 2019-2021 році збільшилися відповідно на 15,18% та 17,79%. В результаті

оцінки продуктивності праці з'ясувалося, що у 2021 році персонал функціонував на 48,32% продуктивніше, ніж у 2019 році.

5. Аналіз фінансового стану підприємства показав, що ТОВ «Одеська паляниця» знаходиться у абсолютно стійкому стані. Обсяг поточних зобов'язань у 2021 році зріс на 165,2%, що свідчить про несвоєчасне погашення боргів перед кредитором та неправильну бухгалтерську стратегію. Натомість за період дослідження не було виявлено довгострокових зобов'язань. коефіцієнт покриття за три роки зріс на 69,12% і знаходиться в межах норми. Показники ліквідності мають також позитивну динаміку і знаходяться у межах норми. За 2019-2021 роки що підприємство знизило свою залежність від зовнішніх інвесторів і кредиторів, що призвело до збільшення фінансової стійкості.

6. В результаті аналізу управління поточними витратами підприємства було встановлено, що на борошно та паливо у 2021 році витрачається понад 89,5% всіх витрат, на електроенергію — 2,4 %, на заробітну плату – 7,4%. Собівартість 1 т хліба «Пшеничний» 0,8 кг зросла на 37,36%, зокрема завдяки збільшенню витрат на борошно на 26,59%, на заробітну плату – на 2,7%, витрат на газ – на 879,86%. За весь досліджуваний період поточні витрати за економічними елементами збільшилися на 59,23%, що було обумовлено зростанням витрат на оплату праці (на 79,33%) і матеріальних витрат (на 74,88%). Витрати на 1 гривню реалізованої продукції у 2021 році збільшилися і склали 0,973 грн. Найбільший вплив на зміну загальної суми витрат, а отже і резервами зменшення поточних витрат є матеріальні витрати (0,75) та витрати на оплату праці (0,26).

7. Для зменшення матеріальних витрат підприємства, а конкретно – витрат на паливо (газ) було запропоновано перейти на електричні печі для виробництва хліба. Використання таких печей сприятиме зменшенню поточних витрат підприємства і знизить собівартість 1 тони хліба на 896,57 грн. Проект коштує 4,3 млн. грн. і окупиться через 4 роки. Також нове обладнання матиме сукупний економічний ефект у розмірі 3,8 млн. грн. і підприємство отримає всього 2,8 млн. грн. прибутку за 5 років експлуатації.

8. Зменшенню поточних витрат підприємства сприятиме скорочення витрат на оплату праці. Для їх зменшення рекомендовано впровадити пакувальну машину для хліба й хлібобулочних виробів і завдяки цьому скоротити чисельність пакувальників. В результаті даного заходу зросте рентабельність поточних витрат на 0,025, а їх рівень скоротиться на 0,002 грн. Втілення такого заходу потребує 915,6 тис. грн. і окупиться через 5,18 років. Сукупний економічний ефект дорівнює 1063,5 тис. грн. і за 5 років експлуатації підприємство отримає всього 6169 тис. грн. прибутку.